

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΣΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η οδύσσεια των ανασφάλιστων

Ασφαλισμένοι, ανασφάλιστοι, αποασφαλισμένοι, κάτοχοι βιβλιαρίου απορίας, κάτοχοι κάρτας ανεργίας, κάτοχοι κουπονιού υγείας... και όσο προχωρούσαμε στα χρόνια του μνημονίου νέες κατηγοριοποιήσεις ανθρώπων προέκυπταν με βάση την ασφαλιστική τους ικανότητα και τη δυνατότητα πρόσβασής τους στις δημόσιες δομές υγείας. Οριζόντιες μειώσεις, αύξηση της ανεργίας, της επισφαλούς και μαύρης εργασίας, και περικοπές στην υγεία οδήγησαν σε πολλαπλά αρνητικά αποτελέσματα τόσο στο επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και στην υγεία των ανθρώπων.

Από τη μεταπολίτευση έως σήμερα

Μετά το 1973, οπότε και ορίστηκε με νόμο η έννοια και οι προϋποθέσεις παροχής της κοινωνικής προστασίας και μεταβιβάστηκε στον εκάστοτε υπουργό η αρμοδιότητα για τον ορισμό της διαδικασίας, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια παροχής της, το 2006 με Κοινή Υπουργική Απόφαση καθορίστηκε για πρώτη φορά η δυνατότητα ιατροφαρμακευτικής κάλυψης άπορων ανθρώπων με την απόκτηση βιβλιαρίου υγείας/πρόνοιας και ισχύ για ένα χρόνο. Ο θεσμός αυτός ισχύει μέχρι σήμερα, δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους με πολύ χαμηλά εισοδήματα να αιτηθούν βιβλιάρια πρόνοιας στους δήμους και να εξυπηρετούνται ιατροφαρμακευτικά από δημόσια νοσοκομεία. Στα νοσοκομεία απευθύνονται για πρωτοβάθμια φροντίδα (αν και δευτεροβάθμιες δομές) και για να πάρουν τα φάρμακά τους. Πολλοί από αυτούς με χρόνιες ασθένειες. Μόνο που φεύγουν από εκεί με μια ανεκτέλεστη συνταγή με σφραγίδα «στερείται».

Το καλοκαίρι του 2014 εξαιτίας των αποκλεισμών και των ανισοτήτων που παρήγαγε το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, αλλά και οι καταγγελίες του κινήματος αλληλεγγύης στην υγεία, υπογράφηκαν άλλες δύο κοινές υπουργικές αποφάσεις για όσους και όσες αποκλείονταν από τη γραφειοκρατική διαδικασία έκδοσης βιβλιαρίου απορίας, αφού σε πάρα πολλές περιπτώσεις το ανελα-

στικό εισοδηματικό κριτήριο των 6.000 ευρώ (οικογενειακό, τεκμαρτό, ετήσιο) για την απόκτηση του βιβλιαρίου πρόνοιας έχει αποκλείσει αρκετούς/ές ενδιαφερόμενους/ες, διότι ακόμα κι αν υπάρχει μηδενικό εισόδημα συνυπολογίζονται τυχόν περιουσιακά στοιχεία (π.χ. αμάξι, ακίνητη περιουσία). Ταυτόχρονα, η υπερσυσσώρευση αρμοδιοτήτων στους καλλικρατικούς δήμους και η υποστελέχωση των υπηρεσιών τους οδηγούσε σε χρονική καθυστέρηση έκδοσης βιβλιαρίου, που έφτανε κατ'ελάχιστον 2-3 μήνες, με τραγικά πολλές φορές αποτελέσματα για την υγεία ασθενών.

Η πρώτη ΚΥΑ από τις δύο, που υπογράφηκε τον Ιούνιο του '14, αφορούσε τη διαδικασία νοσηλείας σε όσους/ες είχαν ΑΜΚΑ (απευθυνόταν κυρίως στους οφειλέτες αυτοαπασχολούμενους και σε όσους δεν πληρούσαν το εισοδηματικό κριτήριο της ΚΥΑ 2006), οι οποίοι/ες μπορούσαν να απευθυνθούν στα δημόσια νοσοκομεία και να νοσηλευτούν, εφόσον κατέθεταν με τη βοήθεια της κοινωνικής υπηρεσίας αίτημα τους σε Τριμελείς Επιτροπές του νοσοκομείου. Πολύς χρόνος πέρασε βέβαια και πολλές παρεμβάσεις έγιναν μέχρι να οριστούν οι αρμόδιες τριμελείς επιτροπές στα νοσοκομεία.

Η δεύτερη ΚΥΑ, που υπογράφηκε τέλος Ιουνίου του '14, αφορούσε τη δυνατότητα φαρμακευτικής κάλυψης όσων δεν είχαν τη δυνατότητα έκδοσης βιβλιαρίου.

Συμπληρωματικά ζήσαμε και το κου-

πόνι υγείας ή αλλιώς «healthvoucher», που εφαρμόστηκε με χρηματοδότηση ΕΣΠΑ για περιορισμένο αριθμό δικαιούχων και για περιορισμένες εξετάσεις, ένα πρόγραμμα που ολοκληρώθηκε πριν λίγους μήνες.

Ο νέος σχεδιασμός

Σε ένα κατακερματισμένο θεσμικό πλαίσιο, με πρόσθετες αποφάσεις για προσωρινή περίθαλψη προσφύγων αιτούντων άσυλο λόγω ανθρωπιστικών λόγων, με αποφάσεις που σε κάποιες περιπτώσεις δεν έφταναν στις αρμόδιες υπηρεσίες των νοσοκομείων, όπως αυτή που υπογράφηκε τον Νοέμβριο του '14 και έδινε τη δυνατότητα της παροχής άμεσης νοσηλείας σε επείγοντα περιστατικά ασθενών στα νοσοκομεία, χωρίς να πληρώσουν προκαταβολικά τις εξετάσεις, ανάμεσα σε πολυάριθμες εφαρμοστικές και ενημερωτικές εγκυκλίους κινηθήκαμε μέχρι σήμερα ασθενείς, εργαζόμενοι στην υγεία και εθελοντές του κινήματος αλληλεγγύης.

Ο ΣΥΡΙΖΑ άσκησε έντονη κριτική στο θεσμικό πλαίσιο των ανασφάλιστων και ανέδειξε όλα τα προβλήματα και τους αποκλεισμούς που αυτό παρήγαγε. Γι' αυτό δεσμεύτηκε στα άμεσα μέτρα για την υγεία να αναθεωρήσει ριζικά το θεσμικό πλαίσιο πρόσβασης των ανασφάλιστων στις δημόσιες δομές υγείας, χωρίς γραφειοκρατικά εμπόδια και εξαιρέσεις. Το υπουργείο Υγείας με πόρισμά

της ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε για το θέμα αυτό αλλά και με ΚΥΑ που έθεσε σε δημόσια διαβούλευση την Άνοιξη του '15, παρουσίασε το σχεδιασμό του για την πρόσβαση των ανασφάλιστων ασθενών στις δημόσιες δομές υγείας.

Στο νομοσχέδιο για το Παράλληλο Πρόγραμμα που κατατέθηκε στην Βουλή πριν τα Χριστούγεννα, διακόπηκε και αναμένεται να επανακατατεθεί, σύμφωνα με ανακοινώσεις της κυβέρνησης και του υπουργείου το επόμενο διάστημα, περιλαμβάνεται διάταξη για τους ανασφάλιστους. Ορίζεται η υγειονομική κάλυψη των ανασφάλιστων ατόμων και μελών της οικογένειάς τους, διασφαλίζεται επί της αρχής η δωρεάν πρόσβαση κυρίως στις υπηρεσίες υγείας του Δημοσίου Συστήματος Υγείας, και ενισχύεται η παροχή υπηρεσιών υγείας για την κάλυψη της νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής τους περίθαλψης.

Προβλέπεται ότι κάθε ανασφάλιστος/η, θα μπορεί μόνο με το ΑΜΚΑ του να αιτηθεί την Κάρτα Υγείας Ανασφαλιστου και με αυτήν να απευθυνθεί σε οποιαδήποτε δομή του Δημοσίου Συστήματος Υγείας. Θα διασφαλίζεται ισότιμη πρόσβαση στο δημόσιο σύστημα υγείας για τους ανασφάλιστους, όπως και για τους ασφαλισμένους. Θα δικαιούνται πλήρεις νοσηλευτικές και διαγνωστικές υπηρεσίες, πρόληψη και χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής από τα ιδιωτικά φαρμακεία (εκτός από τα φάρμακα υψηλού κόστους που θα συνεχίσουν να χορηγούνται από τα φαρμακεία των νοσοκομείων και του ΕΟΠΥΥ). Το κόστος της φαρμακευτικής δαπάνης θα μετακυλιέται από τον προϋπολογισμό των νοσοκομείων στον προϋπολογισμό του ΕΟΠΥΥ.

Επειδή η υγεία και η πρόσβαση των ανθρώπων στη φροντίδα υγείας είναι ένα θέμα που δεν μπορεί να περιμένει μια διάγνωση, μια θεραπεία, μια επέμβαση δεν είναι ζήτημα που μπορείς να το αναβάλλεις ή να το καθυστερήσεις ελπίζουμε στην άμεση ανακούφιση όλων όσοι ταλαιπωρήθηκαν και ταλαιπωρούνται τα τελευταία χρόνια για κάτι τόσο αυτονόητο όσο είναι το δικαίωμα στην υγεία.

Έλενα Χατζημιχάλη